

บทที่ 4

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 พบว่า มีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการให้กำลังใจไม่ทำให้ลูกอับอาย การมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว การให้ความช่วยเหลือเมื่อลูกเกิดปัญหา การให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้อง การรับฟังความคิดเห็นของลูกและเสนอความคิดเห็น พ่อที่มีการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า (เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อย) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำและกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การให้กำลังใจไม่ทำให้ลูกอับอาย

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับหนึ่ง ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูงได้ดีที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่นๆ ที่นำมาวิเคราะห์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐาน เท่ากับ 0.727 ($C_i = 0.727$)

การที่การให้กำลังใจไม่ทำให้ลูกอับอายเป็นตัวแปรสำคัญ ที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง เป็นเพราะว่า วัยรุ่นต้องการที่จะให้สังคมยอมรับนับถือว่าตนเป็นผู้ใหญ่ จึงพยายามทำตนเป็นผู้ใหญ่ (สุชา จันทน์เอม, 2529) แต่เนื่องจากวัยรุ่นยังไม่มีประสบการณ์ทางวุฒิภาวะและขาดประสบการณ์ จึงอาจทำสิ่งผิดพลาดได้ หากพ่อแม่ตำหนิติเตียนอย่างไม่ไว้หน้า จะทำให้ลูกวัยรุ่นเกิดปฏิกิริยาทางลบต่อพ่อแม่ได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ อัมพร โอตระกูล (2537) ที่พบว่า เมื่อเด็กถามเรื่องเพศกับพ่อแม่ พ่อแม่ต้องพูดความจริงอย่างตรงไปตรงมา อย่าแสดงท่าทีหัวเสีย หรือแสดงลักษณะเชิงดูหมิ่นเห็นเป็นเรื่องตลกจะทำให้เด็กรู้สึกน้อยใจและอับอาย และเห็นเรื่องเพศเป็นเรื่องไม่ดี อย่าเยาะเย้ยเด็กว่าไม่รู้เรื่องเพศให้เด็กได้อาย เด็กจะไม่ไว้วางใจ และไม่เคารพเชื่อฟังคำที่พ่อแม่สอน แล้วหันไปหาความรู้จากแหล่งอื่นที่ไม่เหมาะสม นอกจากนั้น เมื่อวัยรุ่นทำในสิ่งที่ไม่ดีไม่เหมาะสม พ่อแม่ไม่ควรลงโทษเด็กโดยการว่ากล่าวอย่างรุนแรง แต่ควรว่ากล่าว ตักเตือนอย่างนุ่มนวลและมีเหตุผล (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์, 2545) สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อายุรุ่นรู้สึกมั่นใจ มีความเชื่อถือและไว้วางใจพ่อแม่มาก

ยิ่งขึ้น ถ้าพ่อแม่ทำให้ลูกอับอาย จะทำให้วัยรุ่นรู้สึกโกรธ ต่อต้านพ่อแม่ และเมื่อวัยรุ่นมีปัญหาจะหันไปปรึกษาปัญหากับกลุ่มเพื่อน หากกลุ่มเพื่อนที่ดีจะชักนำวัยรุ่นไปสู่การกระทำที่เหมาะสม แต่หากกลุ่มเพื่อนไม่ดีจะชักนำไปสู่การกระทำที่ไม่เหมาะสมได้ง่าย (อุไร สุมาริธรรม, 2545) ด้วยเหตุนี้พ่อแม่จึงควรสนับสนุนให้กำลังใจลูกในการกระทำสิ่งต่างๆอันจะช่วยให้ลูกได้พัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง มีการเห็นคุณค่าและสามารถของตนเอง นอกจากนั้นวัยรุ่นยังต้องการให้พ่อแม่ไว้วางใจในตัวเขา ยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น ต้องการให้พ่อแม่ไม่วิจารณ์การกระทำของเขาอย่างเสียหาย (Collins & Harper, 1978 อ้างถึงใน ไสภภรณ์ นุชนาถ, 2542; Melgosa, 2001)

นอกจากนั้นการที่พ่อแม่ไม่วิจารณ์การกระทำของลูกต่อหน้าผู้อื่น ไม่นำลูกไปเปรียบเทียบกับผู้อื่น ทำให้ลูกเกิดความไว้วางใจในพ่อแม่ ส่งผลให้เด็กมีการสื่อสารกับพ่อแม่ในปัญหาต่างๆ รวมทั้งเรื่องเพศด้วย (ไสภภรณ์ นุชนาถ, 2542) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันทนีย์ วาสิกะสิน (2537) ที่พบว่า พ่อแม่ควรให้ความจริงใจกับเด็ก ถ้าเด็กวัยรุ่นมีความเข้าใจไม่ถูกต้องในเรื่องเพศ หรืออาจกระทำสิ่งที่ผิด พ่อแม่ควรพร้อมที่จะให้อภัย ให้กำลังใจไม่ซ้ำเติม สอดคล้องกับผลการศึกษาของนรา สมประสงค์ (2520) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มักยกเอาการกระทำของวัยรุ่นไปเปรียบเทียบกับพี่น้องหรือเพื่อนบ้าน ย่อมก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ขัดแย้งระหว่างพ่อแม่กับวัยรุ่น

จะเห็นได้ว่าในการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นนั้น พ่อแม่จะต้องให้ความจริงใจ ให้ความเห็นใจ ให้กำลังใจ เมื่อลูกเข้าใจสิ่งที่ผิดในเรื่องเพศ หรือกระทำบางอย่างที่คิดว่าผิด พร้อมทั้งจะให้อภัย ไม่ซ้ำเติม หรือทำให้ลูกอับอาย ย่อมทำให้ลูกเกิดความไว้วางใจในตัวพ่อแม่ พร้อมทั้งจะสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่

2. การมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับสอง ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง เมื่อเทียบกับตัวแปรอื่น ที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานินิคัลมาตรฐานเท่ากับ -0.358 ($C_i = -0.358$)

จากผลการศึกษา ในตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ยของการมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว พบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง มีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว ($\bar{x} = 21.09$) โดยเฉลี่ยสูงกว่า กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ ($\bar{x} = 18.92$) และค่าที่ได้มีค่าเป็นบวก แต่ค่าคานินิคัลมาตรฐานมีค่าเป็นลบ ($C_i = -0.358$) ทั้งนี้

เนื่องจาก ตัวแปรการมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวมีค่าสหสัมพันธ์ต่ำ และเมื่อนำตัวแปรการมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวไปวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง กล่าวคือ ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง (Structure coefficients) ของตัวแปรการให้กำลังใจไม่ทำให้ลูก อับอาย มีค่าเท่ากับ 0.799 ตัวแปรการให้ความช่วยเหลือเมื่อลูกเกิดปัญหา มีค่าเท่ากับ 0.611 ตัวแปรการรับฟังความคิดเห็นของลูกและแสดงความคิดเห็น มีค่าเท่ากับ 0.599 ตัวแปรการให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้อง มีค่าเท่ากับ 0.323 ตัวแปรพ่อแม่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีค่าเท่ากับ 0.213 (ตารางที่ 15) จึงเป็นเหตุให้เมื่อนำตัวแปรทั้ง 6 ตัว ไปวิเคราะห์ร่วมกัน ตัวแปรการมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวมีค่าเป็นลบ แสดงว่า ตัวแปรการมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ

อาจอธิบายได้ว่า พ่อแม่ที่ให้ความรัก เอาใจใส่ ดูแลลูกมากเกินไป และมักจะมองว่าลูก เป็นเด็กอยู่ตลอดเวลา จะทำให้เด็กไม่เป็นตัวของตัวเอง รู้สึกอึดอัด ไม่พอใจพ่อแม่ เอาแต่ใจตัวเอง (อังสนา เปะชนะนัท, 2537) และเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระเป็นอย่างมาก ไม่ชอบให้ มาท้าวทักหรือรบกวนวุ่นวายกับชีวิตของเขา ต้องการที่จะคิด ตัดสินใจ และกระทำการต่าง ๆ ด้วยความต้องการของเขาเอง (อุไร สุมาริธรรม, 2545) วัยรุ่นบางคนไม่ชอบให้พ่อแม่ แสดงความรัก และห่วงใยจนเกินไป เนื่องจากรู้สึกกระดากอาย และรู้สึกว่าตนยังเป็นเด็ก (จรรยาภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2545) บางครอบครัว เกิดปัญหานี้เนื่องจากวัยรุ่นต้องการอิสระมากขึ้น ต้องการโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ในขณะที่พ่อแม่ต้องการให้ลูกใกล้ชิดกับตน ทำให้ลูกเกิดความคับข้องใจ และเกิดปฏิกิริยาต่อต้าน (รุจา ภูโพนบูลย์, 2534) พ่อแม่จึงควรเข้าใจธรรมชาติของลูกว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระเป็นอย่างมาก ในทางกลับกัน ถ้าพ่อแม่มีความผูกพันรักใคร่กับลูกในระดับที่เหมาะสม ให้ความรัก เอาใจใส่ มีความใกล้ชิดกับลูก มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก จะทำให้ลูกมีการสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของศุภาศิริ การิกาญจน์ (2541) พบว่าพ่อแม่ที่มีสัมพันธ์ที่ดีกับลูก มีความใกล้ชิดกับลูก สามารถพูดคุยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในเรื่องเพศได้ดีกว่า พ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ที่ห่างเหิน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของอุดม ส้าอาจค์กุล (2519 อ้างถึงใน กัญชวลี ศรพรหม, 2541) ที่ทำการศึกษาพบว่า พ่อที่มีความใกล้ชิดกับลูก ให้ความสนิทสนมเหมือนเพื่อน จะทำให้มีโอกาสพูดคุยเรื่องเพศกับลูกได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรรยา เศรษฐบุตร (2536) ที่กล่าวว่าพ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด มีความรักใคร่กลมเกลียว ให้ความสนใจต่อความต้องการของลูก อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกประทับใจ มีความไว้วางใจในเรื่องเพศ สอดคล้องกับอัมพล สุอำพัน (2534) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ควรรับฟังความคิดเห็นและ

เปิดโอกาสให้ลูกแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้กับลูก จะทำให้ลูกไว้วางใจก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อแม่กับลูก ทำให้ลูกเกิดความอบอุ่น กล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาทางเพศกับพ่อแม่

นอกจากนี้ยังพบว่าผลการศึกษาของ Sherif & Sherif (1964 อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) ที่ศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นต้องการมีอิสระมากขึ้น ทำให้ความผูกพันกับพ่อแม่ลดน้อยลง ซึ่งความผูกพันที่ลดน้อยลง จะทำให้เด็กวัยรุ่นมีโอกาสผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของซูลีพร อินทรไพบลูย์ (2536) พบว่านักเรียนวัยรุ่นส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนและมักปรึกษาข้อสงสัยหรือปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนสนิทเพศเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป พ่อแม่ต่างออกไปทำงานนอกบ้านทำให้มีเวลาให้กับลูกน้อยลงเกิดความห่างเหิน ไม่ไว้วางใจ จึงไม่กล้าซักถามหรือปรึกษาปัญหาเรื่องเพศกับพ่อแม่

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า พ่อแม่ที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลลูกมากเกินไป จะทำให้ลูกอึดอัดและไม่ต้องการสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่ ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่จึงควรมอบความรัก ความอบอุ่น ความผูกพัน ห่วงใยเอื้ออาทร อย่างเหมาะสม ตามพัฒนาการและความต้องการของวัยรุ่น จะช่วยให้วัยรุ่นเกิดความไว้วางใจพ่อแม่ (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์, 2545) และเด็กที่พ่อแม่มีความผูกพันแบบมั่นคงปลอดภัย จะช่วยให้วัยรุ่นมีการปรับตัวทางอารมณ์ที่ดี มีคุณค่าในตัวเองสูง (Armsden&Greenberg,1987;Kobak,1992;Papini, Roggman,& Anderson, 1990 อ้างถึงใน Santrock, 1996) จะทำให้วัยรุ่นมีการสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่

3. การให้ความช่วยเหลือเมื่อลูกเกิดปัญหา

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่สาม ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.354 ($C_i = 0.354$)

จากผลการศึกษาพบว่า การให้ความช่วยเหลือเมื่อลูกเกิดปัญหา มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง ด้วยเหตุว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลอง ชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบต่าง ๆ ชอบลองสิ่งใหม่ ๆ เช่น ยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร หรือมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม (สุชา จันทน์เอม, 2529) เมื่อเข้าไปเกี่ยวข้องกับรู้เท่าไม่ถึงการณ์แล้ว มักเกิดปัญหาตามมาโดยไม่สามารถแก้ไขด้วยตนเองได้ พ่อแม่จึงมีบทบาทอย่างมากในการช่วยเหลือลูก เมื่อลูกเกิดปัญหา โดยอาศัยพื้นฐานความเข้าใจ และยอมรับลักษณะพัฒนาการตามวัย เปิดโอกาสให้วัยรุ่น ได้ระบายความต้องการหรือความรู้สึกนึก

คิดอย่างเหมาะสม ให้วัยรุ่นได้ตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเอง ให้โอกาสเด็กวัยรุ่นได้รับทราบข้อมูล เรื่องเพศ การคบเพื่อนต่างเพศในขอบเขตที่เหมาะสม (ศรีเวื่อน แก้วกังวาล, 2540) สอดคล้องกับ พัชรินทร์ วินัยกุลพงศ์ (2546) ที่กล่าวว่า ครอบครัวทุกครอบครัวย่อมมีความขัดแย้งกัน สำหรับ ครอบครัวที่มีคุณภาพ คนในครอบครัวจะนำความขัดแย้งมาพูดคุยกัน ไม่ปกปิด ไม่เก็บไว้ในใจ แต่พยายามที่จะร่วมกันรับความรู้สึกของกันและกัน หากทางเลือกหรือทางแก้ไขที่ดีที่สุดสำหรับ ทุกคน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วันทนีย์ วาสิกะสิน (2527) ที่พบว่า พ่อแม่ต้องทำให้เด็ก เกิดความรู้สึกว่า เมื่อไรก็ตามที่เด็กต้องการความช่วยเหลือ จะสามารถได้รับความช่วยเหลือจาก พ่อแม่เสมอ ถึงแม้ว่า เขาจะกระทำการสิ่งที่ไม่ดีก็จะได้รับการอภัย รวมทั้งพ่อแม่ควรจะทำความรู้จัก กับเพื่อน ๆ ของลูก เพราะเด็กในวัยนี้ กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากควรคอยสังเกตอยู่ห่างๆ หากมีปัญหา จะได้ช่วยเหลือแก้ไขได้ทันที่ที่ สอดคล้องกับ แนวคิดของสุชาติ โสมประยูรและวรรณ โสมประยูร (2531) ที่ว่าในการอบรมสั่งสอนเรื่องเพศ พ่อแม่สามารถช่วยต่อเติมเสริมประสบการณ์ ที่เด็กได้รับ จากครู หรือโรงเรียนได้ในหลาย ๆ ด้าน และพ่อแม่ควรแนะนำแนวทางช่วยเหลือแก่เด็ก เมื่อเด็กวัยรุ่นต้องเผชิญกับปัญหาพฤติกรรมทางเพศ พ่อแม่ควรให้ความสนใจให้ความช่วยเหลือจะช่วยให้วัยรุ่นประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้น พ่อแม่ควรให้ความมั่นใจกับลูกว่า พ่อแม่พร้อมเสมอที่จะรับฟัง ปัญหา และชี้แจงให้ลูกเข้าใจด้วยวิธีการต่างๆ จะทำให้ลูกเกิดการยอมรับและกล้าปรึกษาปัญหา อย่างเปิดเผยกับพ่อแม่ (Coopersmith,1967 ; Elder,1963 อ้างถึงใน ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530)

ด้วยเหตุนี้ พ่อแม่จึงควรเป็นที่ปรึกษา คอยให้กำลังใจ ให้ความเข้าใจ เมื่อวัยรุ่นผิดพลาด หรือสับสนวุ่นวายในเรื่องเพศ พ่อแม่ควรให้คำแนะนำอย่างถูกต้อง เหมาะสมตามวัยและความ ต้องการของวัยรุ่น (อุไร สุมาริธรรม, 2545) อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสกล วรเจริญศรี (2545) ที่ทำการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า ถ้าพ่อแม่มีความเอาใจใส่ แสดงความรัก พูดคุย ให้คำปรึกษาเมื่อเวลาลูกมีปัญหา จะช่วยส่งเสริมให้ลูกมี พฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมได้ รวมทั้งสอดคล้องกับ Wagner,Cohen,& Brook (1996 อ้างถึงใน Cobb, 2001) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก ให้ความรัก ความอบอุ่น จะช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในวัยรุ่น หากวัยรุ่นได้รับการดูแลช่วยเหลือสนับสนุน จากผู้ใหญ่ที่มีความรัก ให้ความเข้าใจเป็นพื้นฐานย่อมจะช่วยให้วัยรุ่นเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป (วราภรณ์ ตระกูลสุชาติ, 2545)

4. การให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้อง

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่สี่ ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง เมื่อเทียบกับตัวแปรอื่นที่นำมาวิเคราะห์โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ค่าโนนิตัลมาตรฐานเท่ากับ 0.290 ($C_i = 0.290$)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้องกับลูก มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นในระดับสูง ก่อนอื่นพ่อแม่จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างถูกต้องและเพียงพอ มีเจตคติที่ดีในเรื่องเพศ มีความรู้ถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ ที่สำคัญ ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูก ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับลูก (สมศรี สุขุมลันท์, 2528 อ้างถึงใน จรรยา เศรษฐบุตร, 2536) ประทิน ชงัดเวช (2535) พ่อแม่มีบทบาทในการให้ความรู้และคำแนะนำแก่ลูก เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องของค่านิยม และความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านทางครอบครัว ไม่มีผู้ใดที่ดีกว่าพ่อแม่ในการช่วยเสริมสร้างความรู้ที่เหมาะสมให้แก่ลูก อีกทั้งเด็กวัยรุ่น เริ่มมีความต้องการทางเพศ มีความสนใจใคร่รู้เป็นอย่างมาก ส่งผลให้วัยรุ่นแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และอยากทดลอง (Hurlock, 1973) แต่บางครั้งสื่อที่ให้ข้อมูล และเป็นสื่อที่ปลุกอารมณ์ทางเพศ หรือให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม พ่อแม่จึงควรให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้องแก่เด็กวัยรุ่น เพื่อป้องกันพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม (อุไร สุมาวิธรรม, 2545) สอดคล้องกับแนวคิดของ จันทรวีภา ดิลกสัมพันธ์ (2543) ที่เสนอเนื้อหาทางเพศ ที่พ่อแม่ควรให้คำแนะนำแก่วัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 16-20 ปี) ไว้ว่า พ่อแม่ควรปลุกฝังให้ลูกมีเจตคติที่ดี ทั้งต่อตนเองและต่อเพศตรงข้าม ควรสอนให้ลูกเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพศ สอนให้ลูกเข้าใจถึงอันตรายของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สอนให้ลูกรู้จักและเข้าใจถึงวิธีการคุมกำเนิด รวมทั้งปลุกฝังให้ลูก เข้าใจถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว

นอกจากนี้ สุชาติ ไสมประยูร และวรรณิ ไสมประยูร (2531) ได้กล่าวว่า การสอนเพศศึกษาของพ่อแม่แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือประเภทแรก ไม่ยอมสอนเพศศึกษาให้แก่เด็ก โดยพ่อแม่มีความเชื่อและความเข้าใจผิด คิดว่าเรื่องเพศเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ น่าละอาย ลามก มักบอกเด็กว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องต้องห้าม ไม่ควรพูดถึง และต้องเก็บไว้เป็นความลับ ประเภทที่สอง คือ ยินดีสอนเรื่องเพศให้แก่เด็ก โดยแบ่งพ่อแม่ออกไปได้อีก 2 แบบคือ แบบหนึ่งมีเรื่องที่จะอบรมสั่งสอน แต่มักเป็นเรื่องความเชื่อและความเข้าใจที่ผิด และอีกแบบหนึ่งเป็นพ่อแม่ที่อบรมสั่งสอนเรื่องเพศแก่เด็กได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะมีความรู้เรื่องเพศดี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Bell

(1987) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ส่วนใหญ่ มักจะพูดถึงเรื่องเพศสัมพันธ์กับลูกในลักษณะคลุมเครือไม่ชัดเจน ไม่มีการอธิบายรายละเอียดหรือยกตัวอย่างให้ฟัง

จากการศึกษาของ Ravoira & Cherry (1992) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ทางสังคมและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผลการศึกษาพบว่า อัตราการมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่นลดลง เมื่อพ่อแม่มีการให้คำแนะนำในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศกับบุตร รวมทั้ง Coleman (1980 อ้างถึงใน สกส วรเจริญศรี, 2545) กล่าวว่าสิ่งสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของวัยรุ่น คือ พ่อแม่ควรให้ความรู้เรื่องเพศที่เหมาะสมและถูกต้องกับวัยรุ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Baumeister, Flore, & Marin (1995) ที่ทำการศึกษาเปรียบเทียบระดับการให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกสาวของพ่อแม่ชาวละตินอเมริกัน ใน 2 กลุ่ม คือกลุ่มลูกสาววัยรุ่นที่เคยตั้งครรภ์กับกลุ่มลูกสาววัยรุ่นที่ไม่เคยตั้งครรภ์โดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ พบว่า วัยรุ่นทั้งสองกลุ่มจะได้รับความรู้เรื่องการมีประจำเดือน การมีเพศสัมพันธ์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากที่สุด และกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่เคยตั้งครรภ์ ยังได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและการคุมกำเนิด รวมทั้งได้รับความรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่เคยตั้งครรภ์จะได้รับความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มากกว่า และผลการศึกษาของ Moore, Peterson, & Furstenburg (1986) ที่พบว่า พ่อแม่มีการสื่อสารกับลูกมีความสัมพันธ์กับการเกิดกิจกรรมทางเพศ กล่าวคือ การที่พ่อแม่พูดคุยกับลูกชายบ่อย ลูกชายจะมีโอกาสมีกิจกรรมทางเพศน้อยกว่า และพ่อแม่ที่ได้พูดคุยกับลูกสาวเกี่ยวกับเรื่องเพศ ลูกสาวจะมีเพศสัมพันธ์น้อยกว่า รวมทั้งยังพบว่าแม่จะพูดคุยเรื่องเพศกับลูกสาวมากกว่าลูกชาย อีกทั้ง Pick de Weiss (1991) ซึ่งทำการศึกษาตัวแปรทางสังคมเป็นตัวกำหนดการมีเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในเมืองเม็กซิโก ยังพบผลการศึกษาอีกว่า การที่แม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับลูกสาว มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยระหว่างลูกสาวกับแม่ สามารถป้องกันพฤติกรรมทางเพศได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูก พบว่าวัยรุ่นมีการสื่อสารเรื่องเพศกับแม่มากกว่าพ่อ และลูกสาวมีการสื่อสารเรื่องเพศกับแม่มากกว่าลูกชาย (Raffaelli , Bogenschneide, & Flood, 1998; Rosenthal & Feldman, 1999) และนอกจากนั้นผลการศึกษาของ Bahr (1989) ที่ทำการศึกษาวัยรุ่นอายุ 15-16 ปี ที่มีการสนทนากับพ่อแม่ในเรื่องเพศพบว่าวัยรุ่นจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในระดับต่ำ

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรรยา เศรษฐบุตร (2536) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลภายในครอบครัวและอิทธิพลนอกครอบครัวต่อค่านิยมทางเพศของวัยรุ่นหญิงในอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการสอน

เพศศึกษาในครอบครัวสูงมีแนวโน้มจะมีค่านิยมทางเพศแบบเสรี และไม่สอดคล้องกับที่ Adeyemo & Brieger (1995) พบว่า จากการสัมภาษณ์พ่อแม่ 253 ครอบครัว ในเขตชานเมืองโอบาดาน ประเทศไนจีเรีย พ่อแม่ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการสอนเพศศึกษา ที่มีเรื่องเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของร่างกายในวัยเจริญพันธุ์ การมีเพศสัมพันธ์ การเตรียมตัวเป็นพ่อแม่ การตั้งครรภ์ การคุมกำเนิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้แก่วัยรุ่น เพราะเห็นว่าจะเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

จากผลการศึกษาที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าพ่อแม่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ ให้ข้อมูล และคำแนะนำที่ถูกต้องในเรื่องเพศแก่ลูกวัยรุ่น (ระวีวรรณ แสงฉาย, 2538 ; สุชาติ โสมประยูร และ วรรณิ โสมประยูร, 2531) และความสัมพันธ์ที่ดี ความเข้าใจซึ่งกันและกันระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นกุญแจสำคัญในการสื่อสารเรื่องเพศ (Musselan, Marcus, & Stunkard, 1990 อ้างถึงใน Rice, 1996)

5. การรับฟังความคิดเห็นของลูกและเสนอความคิดเห็น

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับที่ห้า ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง เมื่อเทียบกับตัวแปรอื่น ที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานินคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.259 ($C_i = 0.259$)

การรับฟังความคิดเห็นของลูกและเสนอความคิดเห็น มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะ พ่อแม่ที่รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ลูกเสนอความคิดเห็น ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้กับลูก จะทำให้ลูกเกิดความไว้วางใจ มีความเชื่อใจกัน ก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อแม่กับลูก และความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัว จะมีผลทำให้ครอบครัวมีความสุขที่แท้จริง มีความมั่นคงยอมทำให้ลูกวัยรุ่นเกิดความอบอุ่น กล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ รวมถึง ปัญหาทางเพศกับพ่อแม่ด้วย (อัมพล สุอำพัน, 2534) วัยรุ่นอยากให้พ่อแม่รับฟังความคิดเห็นของเขา รวมทั้งยอมรับว่าเขาสามารถคิด ตัดสินใจและทำสิ่งต่าง ๆ ได้เอง (อุไร สุมาริธรรม, 2545) พ่อแม่ควรเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง (วราภรณ์ ตระกูลสถิตย์, 2545) พ่อแม่ควรส่งเสริมให้เด็กวัยรุ่นได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นของเขาด้วยความเข้าใจ ไม่ตำหนิหรือปฏิเสธความคิดเห็นของวัยรุ่น โดยไม่ฟังเหตุผล(โสภณัท นุชนาถ, 2542) สอดคล้องกับสุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2531) และ Feldman & Rosenthal (2000) ที่กล่าวว่า ถ้าพ่อแม่เปิดโอกาสลูกได้อภิปรายหรือซักถามปัญหาต่าง ๆ ได้

อย่างเสรี จะช่วยให้การตอบปัญหาในเรื่องเพศได้ผลดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Melgosa (2001) ที่พบว่า ในการสื่อสารเรื่องเพศ เด็กวัยรุ่นต้องการให้พ่อแม่แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางเพศกับเขา ควรรับฟังความคิดเห็น และเข้าใจความคิดของวัยรุ่นซึ่งส่งผลให้การสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นทำได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ กุลวรรณ วิทยาวงศ์รุจิ (2526) ที่พบว่า วัยรุ่นควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ กับพ่อแม่ จะเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และสอดคล้องกับ Tsuei (1981, อ้างถึงใน ระวีวรรณ แสงฉาย, 2538) ที่กล่าวว่า ลักษณะของพ่อแม่ที่จะสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่นได้ดีนั้น ต้องยอมรับความคิดเห็นของลูก แม้ว่าความคิดเห็นนั้นจะขัดแย้งกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ของพ่อแม่ก็ตาม รวมทั้งจะช่วยให้ลูกกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา Noller & Callan (1991 ; Youniss & Kettlenlinus ,1987 อ้างถึงใน Feldman & Rosenthal, 2000) ที่พบว่า แม่เป็นผู้ที่เข้าใจยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของลูกวัยรุ่นมากกว่าพ่อ และแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกมากกว่าพ่อ

6. พ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่หก ที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และ กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐานเท่ากับ 0.227 ($C_i = 0.227$)

การที่พ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความสัมพันธ์กับกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง อาจเป็นเพราะในงานวิจัยนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง เป็นเพศชายร้อยละ 58.8 และเพศหญิงร้อยละ 41.2 ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศในระดับต่ำ เป็นเพศชายร้อยละ 60.5 และเพศหญิงร้อยละ 39.5 ซึ่งวัยรุ่นเพศชายมีจำนวนมากกว่าเพศหญิงในทั้งสองกลุ่ม อีกทั้งในกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง มีพ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 35.1 ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ มีพ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 14.9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษามีอิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อของมนุษย์ เพราะการศึกษาทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ บุคคลสามารถนำความรู้ ความคิดของตนไปใช้ในการแก้ไขปัญหา อันนำไปสู่การปรับเปลี่ยนแบบแผนการดำเนินชีวิต (เพ็ญศรี กรวิวงศ์ประเสริฐ, 2523 อ้างถึงใน ปราโมทย์ ปานกำเนิด, 2531) และผู้ที่มีการศึกษาสูงมักจะมีความสามารถในการคิด ไตร่ตรอง ใช้เหตุผลได้ดีกว่าผู้ที่มีการศึกษาระดับต่ำ (สมจิตต์ สุบรรณทัสน์ และนิภา มนูญปัจจุ, 2528) จึงส่งผลให้แนวโน้มการตอบแบบสอบถาม

ถามของวัยรุ่นชายที่ตอบว่ามีพ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่ามากกว่าวัยรุ่นหญิงส่งผลให้พ่อมีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกชายมากกว่าลูกสาว

นอกจากนี้ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของบุคคลยังมีความสัมพันธ์กับรายได้และอาชีพ จากข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง จะมีพ่อที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 49.1 ในขณะที่กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ จะมีพ่อที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 15,000 บาทเพียงร้อยละ 29.8 จากข้อมูลดังกล่าวอธิบายได้ว่า กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง มีพ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จะมีอาชีพหรือหน้าที่การงานที่ดี มีรายได้ต่อเดือนมากกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ จึงทำให้พ่อสามารถนำความรู้ของตนไปอบรมสั่งสอน ให้ความรู้เรื่องเพศกับลูกได้ ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Lawan (1985 อ้างถึงใน ปราณี แสตคง, 2533) ที่พบว่า พ่อที่มีระดับการศึกษาสูงมีความสนใจเอาใจใส่ และส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กวัยรุ่นอย่างเต็มที่มากกว่าพ่อที่มีการศึกษาต่ำ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอัญชลี อยู่พรหม (2543) ที่พบว่า พ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จะมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเรื่องเพศมากกว่าพ่อแม่ที่มีระดับประถมศึกษา นอกจากนี้ผลการศึกษาของน้อมฤดี จงพยุหะ (2518 อ้างถึงใน จรรยา เศรษฐบุตร, 2536) พบว่าพ่อที่มีการศึกษาสูง จะมีความรู้ความเข้าใจในการ อบรมเลี้ยงดู และแนะนำลูกได้ดีกว่าพ่อที่มีการศึกษาน้อย สอดคล้องกับผลการศึกษาของ โสพิณ สุวรรณกุล (2535) พบว่า พ่อที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีบทบาทในการเลี้ยงดูลูก มากกว่า พ่อที่มีระดับการศึกษาต่ำ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Koblinsky & Atkinson (1982) ที่ทำการสำรวจความคิดเห็นของพ่อแม่ที่มีลูกอายุระหว่าง 3-5 ปี ถึงแผนในการให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกในอนาคต พ่อส่วนใหญ่ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจะสอนเรื่องการเกิดความแตกต่างระหว่างเพศ กระบวนการสืบพันธุ์มากกว่าเรื่องอื่น และพบว่าร้อยละ 90 พ่อจะสอนเรื่องเพศให้กับลูกชายมากกว่าลูกสาว อาจเป็นเพราะพ่อสบายใจที่จะพูดกับลูกชายมากกว่าลูกสาว และพบว่าพ่อที่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีและมีรายได้น้อย ต้องทำงานหนักตลอดเวลาเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้พ่อไม่มีเวลาในการอบรมสั่งสอนลูก จึงเป็นการยากที่พ่อจะสร้างความสัมพันธ์อันใกล้ชิดกับลูก จึงมักมอบหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนลูกให้กับแม่ และ สอดคล้องกับศุภาศิริ การิกานจน์ (2541) ที่พบว่า พ่อมากกว่าร้อยละ 60 ไม่เคยพูดเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย ความรู้สึกทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรรภ์ และการคุมกำเนิดกับลูกสาว อาจเป็นเพราะว่า พ่อมีความลำบากใจที่จะพูดกับลูกสาว เนื่องจากมีความแตกต่างระหว่างเพศ อีกทั้งความรู้เรื่องเพศที่พ่อเคยได้รับในอดีต มักจะเป็นเรื่องเพศที่เหมาะสมกับลูก

ชายมากกว่า พ่อจึงไม่สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์ที่ได้รับในอดีตมาสอนให้กับลูกสาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัมพร โอตระกูล (2537) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ควรเป็นผู้ให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกของตนโดยพ่อควรให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกชาย และแม่ควรให้ความรู้เรื่องเพศแก่ลูกสาว เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันระหว่างพ่อกับลูกชาย และแม่กับลูกสาวจะทำให้มีโอกาสพูดคุยได้มากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Enright (1980 อ้างถึงใน โสภณัท นุชนาถ, 2542) พบว่า พ่อเป็นตัวแทนของความเป็นชายให้แก่ลูกชาย ซึ่งถ้าพ่อให้ความรัก ความเอาใจใส่ มีเวลาให้กับลูก จะเป็นตัวแทนของความเป็นชาย ซึ่งช่วยให้ลูกชายเจริญเติบโต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง และการปรับตัวเข้าสู่สังคมได้

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาค้างนี้ ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชุติพร อินทรไพบุลย์ (2536) ที่พบว่า พ่อที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการศึกษาของปราณี แสตรอง (2538) ที่พบว่า ระดับการศึกษาของพ่อไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติพันธกิจของพ่อในระยะที่ครอบครัวมีลูกวัยรุ่น

จะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของพ่อเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่น เนื่องจากพ่อที่มีการศึกษาสูง สามารถนำความรู้ที่ตนมีไปอบรมสั่งสอนลูกได้ ประกอบกับพ่อที่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกับลูกชาย จะทำให้มีโอกาสพูดคุยกับลูกในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องเพศได้ง่ายขึ้น

ปัจจัยของพ่อแม่ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น

ผลการศึกษาในครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรเพียง 6 ตัวที่สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง แต่จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า มีปัจจัยอื่นที่มีความเกี่ยวข้อง ในการศึกษาค้างนี้ พบว่า ปัจจัยของพ่อแม่ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ได้แก่ อายุของพ่อแม่ อาชีพของพ่อแม่ รายได้ของพ่อแม่ ระดับการศึกษาของแม่ ปัจจัยด้านลักษณะนิสัยของพ่อแม่ คือ การให้ความสนใจต่อความต้องการของลูก การให้โอกาสลูกซักถามและแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้ฟังที่สงบและเข้าใจความคิดของลูก การให้ความสนิทสนมและพูดคุย การให้ความเข้าใจความรู้สึกแม้ไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม การสนับสนุนให้มีความรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเอง

1. อายุของพ่อแม่ ผลการศึกษาพบว่า อายุของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ชัดแย้งกับผลการศึกษาของวิลลิตซ์ จงเจริญ (2529) ที่พบว่า อายุของพ่อแม่มีผลต่อความรู้เรื่องเพศ และการปฏิบัติของพ่อแม่ในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาวัยรุ่น ชัดแย้งกับผลการศึกษาของอัญชลี อยู่พรหม (2543) ที่ทำการศึกษาคำถามและเจตคติของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตมัธยม ที่มีต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนพบว่า พ่อแม่ที่มีอายุน้อย มีความรู้และเจตคติต่อการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมากกว่าพ่อแม่ที่มีอายุมาก อาจอธิบายได้ว่า พ่อแม่ที่มีอายุน้อยมีการปรับตัวและยอมรับในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีความเข้าใจในวัยรุ่น กล้าที่จะพูดคุย สื่อสารเรื่องเพศกับลูกอย่างเปิดเผยมากกว่าพ่อแม่ที่มีอายุมาก ซึ่งมักจะรับไม่ได้กับสภาพสังคมและพฤติกรรมของวัยรุ่น ที่ขัดแย้งกับความเชื่อและค่านิยมที่มีมาในอดีต ทำให้ไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลเรื่องเพศกับลูกวัยรุ่น

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ที่พบว่า อายุของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษานั้นในกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ ส่วนใหญ่มีพ่อที่มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 49.1 แม่ร้อยละ 62.3 กลุ่มพ่อแม่ที่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง ส่วนใหญ่มีพ่อที่มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 54.4 แม่ร้อยละ 71.1 เด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีพ่อแม่ที่มีอายุเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ข้อมูลมีความลำเอียง (Bias) เป็นเหตุให้อายุของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น

2. ระดับการศึกษาของพ่อแม่ จากผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของกุลชลี ภูมรินทร์ (2535) พบว่า พ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาสูงมีเจตคติต่อการสอนเพศศึกษาที่บ้านดีกว่าพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อัญชลี อยู่พรหม (2543) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความรู้เกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมากกว่าพ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา รวมทั้งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ปราโมทย์ ปานกำเนิด (2531) ที่พบว่า พ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา มีเจตคติต่อการสอนเพศศึกษาที่บ้านสูงกว่าพ่อแม่ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำและกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง พบว่า มีพ่อที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 27.2 แม่ร้อยละ 33.7 มีพ่อที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 28.5 แม่ร้อยละ 23.25 มีพ่อที่มีการศึกษาระดับ

อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.3 แม่ร้อยละ 19.7 มีพ่อที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 25 แม่ร้อยละ 23.25 จึงเห็นได้ว่า เด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีพ่อแม่ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มากกว่าระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า จึงก่อให้เกิดความลำเอียงของข้อมูล เป็นเหตุให้ระดับการศึกษาของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ยกเว้น พ่อที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า ที่สามารถจำแนกความแตกต่างของกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำและกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศในระดับสูงได้

3. อาชีพและรายได้ เป็นปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกัน จากผลการศึกษาพบว่าอาชีพและรายได้ของพ่อแม่ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ขัดแย้งกับผลการศึกษาของวิลลัดน์ จงเจริญ (2529) ที่พบว่า ครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีการให้ความรู้เรื่องเพศดีกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ สอดคล้องกับการศึกษาของสุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2530) ที่พบว่าแม่ที่มีรายได้สูงจะมีความรู้ในการเลี้ยงดูลูกวัยเด็กได้ดีกว่าแม่ที่มีรายได้ปานกลางและรายได้ต่ำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับต่ำ ส่วนใหญ่มีพ่อที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 36 แม่ร้อยละ 23.7 และกลุ่มวัยรุ่นที่พ่อแม่มีการสื่อสารเรื่องเพศกับลูกในระดับสูง มีพ่อที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท ร้อยละ 31.6 แม่ร้อยละ 25.4 และมีพ่อที่มีรายได้มากกว่า 15,000 บาท ร้อยละ 49.1 แม่ร้อยละ 24.6 ซึ่งพบว่า รายได้ของพ่อแม่ของเด็กวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน จึงเป็นเหตุให้อาชีพและรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศที่ต่างกัน ระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น

4. ลักษณะนิสัยของพ่อแม่ตามการรับรู้ของลูก

ได้แก่ การให้ความสนใจต่อความต้องการของลูก ให้โอกาสลูกซักถามและแสดงความคิดเห็น การเป็นผู้ฟังที่สงบและเข้าใจความคิดของลูก การให้ความสนิทสนมและพูดคุยกับลูก การเข้าใจความรู้สึกแม้จะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรม การสนับสนุนให้มีความรับผิดชอบและเป็นตัวของตัวเอง ผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ปัจจัยดังกล่าว ไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ จรรยา เศรษฐบุตร (2536) ที่พบว่า ในการให้ข้อมูลหรือคำแนะนำที่ถูกต้องกับลูกนั้น พ่อแม่ที่มีความใกล้ชิด รักใคร่กลมเกลียว ให้ความสนใจต่อความต้องการของลูก จะทำให้อุบัติการณ์เกิดความไว้วางใจ และสื่อสารเรื่องเพศกับพ่อแม่ ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ อัมพล สุอำพัน (2534) ที่พบว่า พ่อแม่ที่รับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้

ลูกแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษาให้กับลูก จะทำให้ลูกเกิดความไว้วางใจมีความเชื่อใจ ทำให้ลูกเกิดความอบอุ่น กล้าปรึกษาปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาเรื่องเพศกับพ่อแม่ ชัดแย้งกับผลการศึกษาของ สุชาติ โสมประยูรและวรรณิ โสมประยูร (2531) และ Feldman & Rosenthal (2000) ที่กล่าวว่า ถ้าพ่อแม่เปิดโอกาสให้ลูกได้อภิปรายหรือซักถามปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเสรีจะช่วยให้การตอบปัญหาในเรื่องเพศได้ผลดียิ่งขึ้น

อีกทั้งขัดแย้งกับผลการศึกษาของประทีน ชงัดเวช (2535) พบว่า พ่อแม่มีบทบาทในการให้ความรู้และคำแนะนำแก่ลูก เพราะเรื่องเพศเป็นเรื่องของค่านิยมและความรู้สึกที่ถ่ายทอดผ่านทางครอบครัว พ่อแม่ควรให้คำแนะนำเรื่องเพศอย่างถูกต้องเหมาะสมตามวัยและการรับรู้ของวัยรุ่น (อุไร สุมาริธรรม, 2545) ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Fisher (1986) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารของพ่อแม่กับลูกเกี่ยวกับเรื่องเพศและความรู้เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ การคุมกำเนิด และทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่น พบว่า กลุ่มพ่อแม่ที่มีระดับการสื่อสารสูงมีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องเพศของพ่อแม่กับลูกสูงกว่า กลุ่มพ่อแม่ที่มีระดับการสื่อสารต่ำ ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ Lehr, Dilorin, Duddles, & Lipana (2000) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และวัยรุ่นต่อการสื่อสารและการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย พบว่า เด็กหญิงจะมีการสื่อสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศกับพ่อแม่มากกว่าเด็กชาย เด็กหญิงจะสื่อสารเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศกับแม่มากกว่าพ่อ และเด็กชายจะสื่อสารกับพ่อกว่าแม่ ในการใช้ถุงยางอนามัยพบว่า เด็กชายมีการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่าเด็กหญิง และมีความสม่ำเสมอในการใช้ถุงยางอนามัย

นอกจากนี้ยังพบว่า การที่แม่ได้พูดคุยเรื่องเพศกับลูกสาว มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยสามารถป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้อย่างดี รวมทั้งการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกสาว พบว่าวัยรุ่นมีการสื่อสารเรื่องเพศกับแม่มากกว่าพ่อและลูกสาวมีการสื่อสารเรื่องเพศกับแม่มากกว่าลูกชาย (Rosenthal & Feldman, 1999; Raffaelli, Bogenschneide, & Flood, 1998; Lehr, Dilorin, Duddles, & Lipana, 2000)

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรดังกล่าวไม่มีความสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยที่แล้วมาเป็นจำนวนมาก อาจอธิบายได้ว่า ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวน 48 ตัวแปร ซึ่งมีมากเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 560 คน อีกทั้งเกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้กำหนดการแบ่งกลุ่มสื่อสารเรื่องเพศระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไคล์ที่ 1-20 และตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไคล์ที่ 80-100 ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพียงกลุ่มละ 114 คน รวม 228 คน ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้มีจำนวน

น้อยเกินไป ซึ่งเป็นจุดบกพร่องของการศึกษาครั้งนี้ หากกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้เหมาะสมกับตัวแปร ($25 \times 48 = 1200$ คน) อาจทำให้มีตัวแปรที่จำแนกการเป็นสมาชิกกลุ่มได้ถูกต้องมากขึ้น

แต่ในการศึกษาครั้งนี้มีจุดบกพร่อง เพราะการถูกจำกัดของการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีค่าอยู่ตรงกลางถูกตัดทิ้งไป นอกจากนี้ ควรแบ่งตัวแปรออกเป็นระดับชั้นที่แตกต่างกัน แทนการแบ่งตัวแปรย่อยจำนวนมาก อันจะส่งผลให้ผลการศึกษาครั้งนี้มีผลที่สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยในแต่ละตัวแปรที่ผ่านมา